

Ennek a számnak az ára 4000 korona.

Negyvenhatodik évfolyam.

22. szám.

Debrecen, 1926 május 29.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Az integrális egyház.

A Lelkészegyesület legutóbbi számának vezércikkirója egy olyan megállapítást szögez le, amellyel egyházi lapjainkban ilyen vezető helyen és ilyen vezéri pennából ilyen hódító egyszerűségű megvilágításban még nem igen találkoztunk.

Fejtegetéseinek értelme röviden az, hogy az anyaszentegyházat építő mindennemű egyéni és közös munkálkodásnak a gyülekezetben, a gyülekezetért, a gyülekezet által és a gyülekezetre nézve kell folynia. Egyedül ez felel meg az organikus, élő, integrális egyháziideálnak. A „hivatalos egyház” és a „belmisszió” kettészakítása eszményileg lehetetlen állapot, amelynek megszüntetésére folyvást törekedni kell. Magyar református egyházunk mai helyzetében pedig annál inkább kell erre törekedni, mert, ellentétben a sajnálatos régebbi állapottal, ma már „a hivatalos egyház magáévá tette az egyháztársadalmi szükségek egészét magában foglaló belmisszió programját s benne mindazt, ami a lelki gondozás és evangelizálás feladataiként a gyülekezeti élet teljességéhez tartozik”. Ennélfogva — következtet a cikkiró — „eljött az ideje, hogy a belmissziói szervezetet, mint a hivatalos egyház integráns részét kiépítsük, a gyülekezeti életbe beépítsük, az egyháztársadalmi szervek közül pedig mindazokat leépítsük, amelyek különböző címek és nevek alatt a gyülekezeti életre tartozó feladatok megoldására vállalkoztak a hivatalos mozdulatlan idején”.

Ezért a bölcs, világos és erélyes megnyilatkozásért köszönettel tartozik a cikkirónak a magyar református egyházi ébredés és megújulás minden, kálvini elvi alapokon álló, önzetlen munkása.

Csakugyan, ma már minden olyan magyar református egyháztagnak, akit az Úr Isten Sionunk rongált falainak építésénél valamelyes vezető munkára méltóztatott — legyen az a munka akár az egész mű áttekintő vezéri irányítása, akár csak egyszerű pallérság — ha lelkipásztor, ha nem, valósággal a csontjaiba kellene beleégetni és a vérebe átítatni azt a mozdíthatatlanul igaz tételt, hogy a református egyház, ős bibliai és kálvini eszménye szerint *integrális egyház*, amelynek *autarkiaja* van, amely tehát *önmagának elégségesen*

folytat *minden* egyes gyülekezetében *minden* néven nevezendő olyan munkát, amely csak egyszer lényegéből folyik s amellyel önmagát és tagjait — e szó mély és teljes újszövetségi jelentménye szerint — „építi”.

Vak és botor hálátlanság volna ugyan — elsősorban nem is az emberek, hanem az anyaszentegyház Ura és Feje iránt — el nem ismerni azokat a fölbecsülhetetlen nagy szolgálatokat, amelyeket az ú. n. szabad evangéliumi mozgalmak, a hivatalos egyháztól többé-kevésbé független belmissziói munkák és szervezetek, egyletek és intézmények tettek a magyar református lélek Bethesda-vízének a teljes megposhadástól való megóvására az elmúlt nagy apály-korszak idején.

Ámde ma már a helyzet, Istennek legyen hála, az, hogy maga a történelmi egyház, *mint ilyen* akar megéledni és élni és maga a „hivatalos egyház” nem akarja többé beérni azzal, hogy ő „csak” hivatalos legyen, mert *a Szentlélek logikájával végre rájött a „hivatalos egyház” kifejezésben rejlő rettenetes contradictio in adjecto-ra.*

Ebből pedig nyilvánvalóan következik a Lelkészegyesület vezércikkében felállított követelmény egyetemes és imperatív szüksége.

Mi sem volna tehát kiáltóbb anachronismus, mint az, hogyha — akármilyen tisztos, patinás cím alatt és akármily előkelő személyi márkákkal garantálva is — *épen pontosan most* indulna meg a kiépítése egy olyan országos református egyháztársadalmi szervezetnek, amely a saját célkitűzése szerint ⁹/₁₀-ed, sőt talán ⁹⁰/₁₀₀-ad részben *belmissziói* munkákat karolna föl s amely így tulajdonképpen nem lenne egyéb, mint a „hivatalos” egyháznak egy afféle belmissziós „Doppelgänger”-je.

Vajjon lenne-e egy ilyen szervezet országos kiépítésének egyéb lényeges hatása azon az egyen kívül, amelyet pedig a legkevésbé bizonyára épen a saját nemesen eszményi lelkü propagálói céloznak: t. i., hogy magát az egyházat újra „hivatalos” jogi keretté, zörgő, cammogó adminisztratív gépezetté merevítene vissza — a szárnyait ép most kibontani készülő csodapillangót erőnek-erejével visszatolná a bábba, amelynek falait csak az imént sikerült nagynehezen áttörni?

Szerény véleményünk szerint nem lenne egyéb lényeges hatása.

Ép azért szilárdul meg vagyunk arról is győződve, hogy manapság, az áldásokkal és felelőségekkel egyaránt *annyira megrakott jelen történelmi pillanatban* csak olyan országos magyar református belmissziói mozgolódás jogosult, szükséges és kívánatos, amelyik nemhogy egy, a hivatalos egyháztól különálló új belmissziói szervezet létrehozására törekednék — hanem ellenkezőleg, az eddig létezett és dolgozott különálló szervezeteknek es munkáknak is a történelmi magyar református egyháztestbe való szerves beépítésére — s addig is, amíg ez a beépítés egy természet-szerűen lassú és erőltetés nélküli processzusban megtörténhetnék, avval minél bensőbb és egészségesebb kapcsolatba hozására törekszik.

Ilyen országos református mozgolódás pedig, a nagykegyelmű Isten jóvoltából, már van is. Ez a Hit és Szolgálat mozgalma, amelynek a támogatása minden, a hitét szolgálat által megbizonyítani kész magyar református embernek — elsősorban a lelkészi és nem lelkészi vezetőknek — kiváltságos kötelessége és kötelező kiváltsága.

R. I.

Az egyház és a ma embere.

A legutóbbi évtized nagy megrázkódtatásai mély nyomot hagytak az emberek lelkében s örvendetesen egyengették az útját nem egy komoly, lelki ébredésnek. Megéreztek s bizonyoságot tettek róla sokan, hogy a jelen vígasztalan helyzetében csak a mély, vallásos hit az az erőforrás, mely tűrni, kitartani, küzdeni s esetleg diadalt aratni képessé tesz.

Általában azonban mégsem ez a helyzet. Oly nagy volt az eltávolodás a múltban az egyház és a modern ember között, hogy szinte még ma is, mint két külön világ állanak egymás mellett: az egyik annak az érzésnek a tragikumával, hogy létparancsa a szolgálat s azt mégis alig fogadják el tőle, — a másik nagyon kevés rokonszenvvel, a legtöbbször közömbösen vagy épen fanatikus ellenségként.

Ezért a ma egyházának, bármilyen felekezeti, egyik legnagyobb gondja s legégetőbb problémája azoknak a társadalmi rétegeknek visszahódítása, melyeket részint önhibájából, részint kívül eső okokból eltávolodni engedett. Kettő érdemel különösen nagy figyelmet: az u. n. értelmiségi középosztály s az ipari munkásság. Nemzetünk testének harmadik s legnépesebb alkotó részéről, a földműves népről még elmondhatjuk, hogy egyházáé, mert a hagyomány sok erős szálával kapcsolódik bele annak életébe, — de épen ez összeköttes alakias voltánál fogva a helyzet itt sem megnyugtató.

A problémát azok a tényezők vetették felszínre, melyek e modern ember lelkivilágát kialakították: az ész jogának túlbecsülése s az anyagi életnek minden várakozást felülmúló fejlődése. Az önmagával megelégedő ember, aki előtt a tudás

szinte beláthatatlan távlatot nyitott meg, de akit ez a bonyolulttá váló élet egyre jobban lefoglalt és felemésztett, mind idegenebbül nőtt fel arra az egyházra nézve, amely neki a legtöbbször csak dogmatizált, de lelkének elemi szükségleteit kielégíteni alig kísérelte meg. Nem csoda tehát, ha a hit dolgaiban nyügnél, vagy naiv áltatásnál alig látott egyebet a fenntartás nélkül fogadta el a materialista világnézet ügyvélt igazságait. Pedig az anyagelvűség, az önzés tényszerű erejénél fogva, végzet-szerűen hordozza magával a pusztulás csírát, az építés nagy, megnyugtató gondolata nélkül. Innen a sok fásült, dekadens, céltalan élet, a maga megrendítő társadalmi következményeivel, a bűn és öngyilkosság szomorú statisztikájával.

A probléma megoldása elsősorban attól függ, hogy a keresztyén egyházak minő következetességgel és hűséggel tudják a lelkekhez vinni Krisztus újjászülő evangéliumát. Az ébresztés harsonája kezükbe adatott s annak zengenie kell bizonyos zengéssel igehirdetés, sajtó, belmissziói munka, szeretet intézmények szakadatlan során át a bűn uralma ellen. A felelősség súlya mindenekelőtt az egyház hivatalos szervein: testületein, lelkipásztoraik, tanítóin, presbiterein van.

De nem egyedül rajtuk! S ezt hangsúlyozni kívánjuk e helyen. A vallásos érzés gyengítéséhez nem kis mértékben járult hozzá az a gyakran hallott s szinte szokásszámba menő szólásmód: „Majd imádkozik helyettem a pap”. — Nem, a református lelkipásztor ebben az értelemben senki helyett nem tud imádkozni. Azért sem, mert nem szemben áll gyülekezetének tagjaival, hanem csak előttük jár, — ott kell járnia, — a krisztusi élet-eszmény szent szolgálatában; — de meg azért sem, mert az egyetemes papság elve minden református keresztyénnek vállalra helyezi a papi hivatás tisztos palástját. Anyaszentegyházunknak szüksége van minden rendű és rangú világi papok bizonyoságtételére, — mert amit sok hivatalos ékes-szólás el nem tud érni, azt elvégzi csendben, a lelkek titokzatos útján egyetlen nemes tett példája.

Tudom, nincs oly magyar, református keresztyén, aki ne sóvárogna épen ma nemzetének testi-lelki megújulása után. Ime akkor a nagyszerű alkalom elvetni a múltnak minden előítéletét, elfogultságát vagy álszemérmét s kezdeni a munkát ott, ahol egyedül kezdhető maradandó sikerrel: a lelki életben. Ennek pedig az az útja: odaadni életünket maradék nélkül az evangélium hatalma alá.

Ne méltóztassék azt mondani, hogy a krisztusi élet tökéletessége nagyon távol esik a mindennapi élet lehetőségeitől, — annyira, hogy talán nem is érdemes megvalósítása után törekedni. Ha soha el nem érhető is, azért megmarad a legnagyobb életalakító, életnemesítő hatalomnak: egyénileg a boldog, egyensúlyozott élet, — társadalmilag a falat kenyér, a tisztos ruha, a józan erkölcs, a békés munka, a fennkölt gondolkodás, egyszóval az emberhez méltó élet eredményével...

Szeretnénk minden magyar bizó, tétovázó vagy csüggeteg lelkébe belevésni: az evangéliumi élet a magyar sors titka, kulcsa, jövője. Oly igazság

ez, melynek megszívlelése evangéliumi egyházunknak ma még közömbös, vagy névleges tagjait annak lelkes, odaadó munkásaivá teheti.

Kiss Lajos.

Egyház

A csonka-nagykárolyi egyházmegye közgyűlése.

Május 12-én tartotta meg Mátészalkán egyházmegyénk tavaszi rendes közgyűlését, a mennybemenetel ünnepét megelőző napon. A mennybeshallt Jézus után tekintő tanítványok lelkében élhetett oly aggódó kíváncsiság, mint amelyet a gyűlésre utazó alkotó tagok éreztek: nem ismerve a gyűlés tárgysorozatát. Vajjon szelíd, ünnepi hangulat támad-e a tárgyalás során a lelkekben, avagy kigyúl a harci tűz és lángba borulnak a lelkek s a béke olajága elüszkösödve hull alá a porba?! A reménykedők nem csalódtak teljesen, mert ott szálldozott a béke galambja fejünk felett, le is szállt pár helyre s reméljük, ott állandó fészket rak; de viszont az aggódóknak sem volt hiába való aggodalmaskodásuk, mert az egyes egyházakban dúló harc zaja a gyűlésteremben is tovább tombolt és sem bölcs tanács, sem krisztusi szeretet szava nem tudta lelohasztani a felcsapó lángot, melyben szeretnék egymást elhamvasztani a küzdők. Ki tudja azonban, a hamvakból áldott, új élet fakadna-e, avagy új harctérnek talaját tenné puhábbá?!

Az elnöki székben nem üdvözölhattük világi bölcs vezetőnket, helyét gróf Tisza Lajos tanácsbíró a nála megszokott ügyszeretettel, egyházunkért minden áldozatra kész buzgósággal töltötte be. Esperes úr ajkán, mint a patriarchák szava, buzgott a fohász, elkeseregve sok-sok bajunk, melyekre csak égből szállhat enyhület; megemlékezett a hitnek hű bajnokairól, a gályák sokat szenvedett martirjairól; mint a régi, dicső szabadságot zokogva sirató tárogató hangja búgott ajkán a szó, midőn a „dicső fejedelemtől“ is emlékezett. Egyházunk, hazánk s a magunk sorsát odahelyezte a kegyelem trónja elé, honnan nyerhetünk egyedül erőt és megtartást. Jegyzőkönyvünkben megörökítettük a buzgó imát, melynek minden szava bár találna az Úrnál meghallgattatást.

A gyűlés szokatlanul népes volt. Két lelkész és két világi hivatalos nem volt jelen csupán, ellenben szép számmal voltak a tanítónők és tanítók, kik méltó elismerést nyertek gondos munkájukért a mindenre kiterjedő tanügyi jelentésben. A népiskolai szakfelügyelői állás szervezése ellen a leg-hatásosabb agitáció tanítóink lelkes szép munkája, közgyűlés feleslegesnek is tartja annak szervezését, mely csak súlyos terhet jelentene.

Esperes úr jelentésének első szavaival egyházkerületi főgondnok úr homlokára helyezett babért, közgyűlés elismerését felállással nyilvánította. — A Dóczy leányiskola ügye, a Menza kérelme, a

leány Kálvineum, mind-mind az egyházak adakozó jó kedvébe ajánlatnak. A tanítói nyugdíjintézeti járulék ügye — ez az örökké felbukkanó tengeri-kigyó — még mindig megoldatlan probléma. — Közgyűlés megoldásul községi segély és tandíj-kárpótló államsegély kieszközlését ajánlja az iskola fenntartóknak. Hogy a tanítói fizetés felvételénél (az állam javára), milyen magasra történt az értékelés, bizonyítja egy tanító kérelme, ki földet, terményt kész átadni fenntartónak, csak neki a fizetés egysége értékét készpénzben fizesse. — Mennyi zavar állhat ebből is elő, ha a lelkek a béke kedvéért áldozatra nem lesznek készek.

A számvevőszék jelentése kevés jóról, sok rosszról tesz bizonyosságot. Még mindig sokan vannak, kik a forma dat... elvét lekicsinylik. A számvevőszék elnöke és egy tagja pedig, hősi munkával, csak ezt munkálja, hogy anyagi téren is mindenek ékesen és szép rendben menjenek. — Jóakarattal párosult fáradozásuk csak elismerést érdemel.

Nagyecsed, Olcsva énekkart szervezett, melynek munkája jótékony balzsamként hat a beteg, közönyös lelkekre. A jó példa követésre serkent. Mérik a szétszórt tanyai cselédek s azok gyermekei lelki gondozása érdekében intézményes kapcsoltság szervezését óhajtja és kéri, mely kérelmet közgyűlés hathatósan támogató. Így elevednek meg lassan-lassan a szétszórt csontok.

Hogy az adakozási jókedv sem halt még ki, bizonyítja a kántorjánosi példa, hol egyik elhalt presbiter özvegye 12 hold földet adományozott az egyháznak. Bár sok ilyen áldott nőt adna az Úr egyházunknak!

Az egyháztagek fegyelmi szabályzatát csupán Kántorjánosi óhajtja azonnal életbeléptetni, de közgyűlés türelemre intette, mert előbb szükség van a lelkek alázatos, erős hitére, hogy engedelmessé tudjanak a fenytéknek. Enélkül könnyen lehet kétélű fegyver, mely begyógyíthatatlan sebeket fakaszthat. Ezt bizonyítják a bírósági ügyek.

Sajnos, 9 bírósági ügy került tárgyalás alá. Alig egy-két esetben sikerült az ellentéteket elsimítani, a többinél megy a harc életre-halálra. — Itt kellene a pünkössti lélek, melynek tüze égetné ki a lelkekből a salakot és szülne sokakat Istennek tetsző életre.

Olcsvaapáti, 1926 május 14.

Fórlisz Lajos,
egyházm. lelkészi főjegyző.

Külföld

Amerikai magyar reformátusok főiskolája.

Kissé túlzott értelmű talán ez a büszke cím. Derövidencsakis így lehet kifejezni azt, amit kevés eszközzel, de páratlan ügyességgel alkottak az Észak-Amerikai Egyesült Államokba kitelepült faj- és hittestvéreink. Igazán érdemes lenne

a leirandókat a Csehszlovákia, Jugoszlávia impériuma alá jutott testvéreinknek is utanozni... A Romániához csatoltakat azért nem említem, mert ott, illetve Erdélyben és kapcsolt részein, vannak hatalmas magyar református főiskoláink, legalább is még most vannak. Ott tehát minden magyar erőt ezeknek megtartására kell összpontosítani!

Úgy képelem, hogy e lapok olvasói nagyjában tudják a dolog lényegét, azt ugyanis, hogy a Pennsylvániai *Lancaster* nevű, 50–60 ezer lakossal bíró városkában (mely város Philadelphia, Baltimore és Pittsburg között fekszik), van az amerikai egyesült, helveciai hitű s a heidelbergi kátét követő, református egyházaknak a központi főiskolája, lelkészkepzőintézete, és hogy e főiskola, illetve szeminárium mellett *1921-ben egy magyar tanszéket létesítettek* a mi testvéreink. Sőt azt is tudják sokan, hogy e katedrát egy *Debrecenben* végzett s később *Genevben (Genfben)* tanult lelképásztossal töltötték be, *Tóth Sándor*, azelőtt *clevelandi* paróchuspappal. Azt azonban már kevesebben ismerhetik, hogy milyen nagyszerű munkásságot fejt ki ez az egy férfiú, természetesen buzgó támogatókra, segítő társakra is találván, s hogy milyen szerepe, szervezete van ennek az egész intézménynek?

• Egy — most odakünn tanuló — magyar theologus ifjú (*ifj. Szikszay Zoitán*) révén megfelelő tájékoztatást nyervén, talán nem lesz felesleges az alábbi ismertetési közölnöm.

Lancaster főtere felhőkarcolókkal zsúfolt világvárost mutat, de többi része tele van szórva parkokkal, bájos egyemeletes középületekkel, magánvillákkal, melyek virágos kertekben, lombos fák között bújnak meg...

Másfélszáz év óta kedvenc iskola-városa ez a kertváros Amerika északkeletének. Főleg a németországi, svájci és hollandi eredetű bevándorlóknak. A közeli világvárosokból (inaga New-York sincs nagyon messze), de főleg Philadelphiából is igen sok jómódú család küldi fiát a lancasteri főiskolába, illetve az ezekhez kapcsolódó kollégiumokba, internátusokba.

Három főiskola van itt egyesítve egy 100 holdas hatalmas parkban, melynek 21 pavillon-szerű épülete foglalja magában a különböző intézményeket, múzeumot, csillagdát, tornatermet, olvasótermet, könyvtárakat, laboratóriumokat stb. 64 tanár foglalkozik itt vagy 800 diákkal. És nemcsak tanítanak, oktatnak, de elsősorban nevelni akarnak itt ezek a tanárok: istentisztelettel, nemes játékkal, sportokkal, önképzésre vezető egyletekkel, tudományos szemináriumokkal. Az iskolai elemi ismeretek elsajátítása után, öt elemi osztály után, léphetnek be a 12–14 éves gyermekek az ú. n. akadémiába, és itt, illetve az akadémia alsó és felső 3 osztályainak elvégzése után, tehát 6 év múlva, ebből átléphetnek a Collégiumba, a *Franklin Benjámintól* és

az Egyesült-Államoknak első német származású nagybírájáról, *Marschall Jánosról* elnevezett előbb külön alakult, később egyesített *Franklin-Marschall-collegiumba*, amelyek a nagyobb, azaz 17–21 éves diákok számára valók, s melyekben a legteljesebb tanszabadság, illetve tantárgy-választási szabadság érvényesül, s melyek arra szolgálnak, hogy azokban tetszés szerint készüljenek elő az ifjak a befejező egyetemi tanulmányokra, akár a theologiai, akár az orvosi vagy mérnöki, vagy egyéb tudományos egyetemi fakultáson akarnak majd diplomát szerezni valahol Amerikában. Ezek a kollégiumi felső évfolyamok magasabbszínelvonalúak, mint a mi középiskoláink legfelső osztályai, annyira, hogy itt módjukban van az ifjaknak bizonyos különleges tanulmányozások révén — akár ott helyben is — baccalaureatusi, sőt a theologiai tudományokból az ú. n. „szeminárium”-ban tudományosan továbbképeztetve, még doktori (tudori) fokozatot is nyerni. A theologiai képzés tehát itt teljes lelkészi kiképzést nyújt a maga 3 éves tanfolyamában.

Az egész intézet szervezete nagyon hasonlít ahhoz, amilyenek a mi nagy református collégiumaink és lyceumaink voltak a hatvanas évek közepéig, amikor u. i. hat osztályos gimnázium után jött a subscribálás, a diákul való önkéntes beiratkozás a 3 éves akadémikus collégiumi tanfolyamba. És ennek a tetejébe lehetett még bölcséleti, jogi, törvénytudományi vagy theologiai kurzusokat is hallgatni tetszés szerint, utóbbi ágazatban egészen a papi képesítés megszerzéséig... Csak éppen hogy az egyetemi címek adhatásának joga nem volt meg azoknak a mi nagy iskoláinknak, aminők Debrecenben, Sárospatakon, Pápán, Nagyenyeden voltak.

A lancasteri theologiai szemináriumban megrült fel 1920-ban az a gondolat, hogy mivel a világháború folyama és az azt követő zavaros idők alatt *Magyarországból, innét hazulról* nem kaptak az Amerikába szakadt magyarok gyülekezetei új lelkészeket, létesítsenek hát Lancasterben egy magyar tanszéket, melynek révén az amerikai magyarság a saját fiait is kiképeztesse a saját gyülekezetei lelkivezéreiül, tanítókká, vagy misszionáriusokká, pásztorokká, papokká.

A meghívott magyar tanár, *Tóth Sándor*, benn lakik az intézetben és ott tanít azoknak, akik hozzája beiratkoznak, akár az akadémiai, akár a collégiumi, akár a szeminárium tanfolyamokat látogatják, magyar nyelven, magyar vonatkozású ismereteket. És az a nagy kedvezmény is megadatott, hogy az intézetben hivatalosan kötelezett heti leckeórák számába beleszámítják ezeket a magyar előadásokon töltött órákat is a diákoknak.

Ilyenformán az olyan ifjaknak, akik kisgyermek koruk óta már amerikások és már jobban tudnak angolul, mint szüleik nyelven,

tehát magyar anyanyelvükön, itt alkalom adatik arra, hogy a magyar nyelvtudásukat tökéletesre kicsiszolják, miközben azért közép és főiskolai tanulmányaikat is folytathatják. Viszont olyanok, akik óhazájukból nemrégiben jutottak ki Amerikába és még nem eléggé jól tudnak angolul, lehetővé teszi ez a magyar kurzus azt, hogy azon pár éven át is, amíg az angol nyelvet tökéletesen el tudják sajátítani, — mégis a szükséges ismereteknek legalább egy csoportját — édes anyanyelvükön könnyedén megtanulhassák.

Ugyancsak alkalmas ez az intézmény azok számára is, akik eddig valamely amerikai főiskolán szerzett esetleg hiányos és a magyar ismereteket teljesen nélkülöző képzettségükkel lépve pályájukra, bármily foglalkozási körbe, de főleg tanári, tanítói vagy lelkészi gyakorlati szolgálatra, a különböző *nyári szünidet továbbképző tanfolyamokat látogatva*, egyszersmind a *magyar nyelvi, irodalmi, földrajzi, történelmi, de főleg magyar egyháztörténelmi és egyházjogi* ismereteiket magyar nyelven kiegészíthessék, különös tekintettel mindig az amerikai viszonyokra és az ottani gyakorlati követelményekre.

Az előző mondatban jeleztem, hogy mi mindent is tanít Lancasterben a magyar tanár, aki a legfelső fokon tanuló magyar theologus diákokból magának a kisdiaókkal való foglalkozáshoz segítőket is nevel és alkalmaz... Ilyenformán a lancasteri főiskolán tanuló magyar ifjak magyarsága, nemzeti érzése, öntudata nem vész el, bármely pályára lépnek is. De főleg a magyar gyülekezetek lelki vezetésére lesznek az itt tanultak alkalmasakká, akkor is, ha nem is éppen hivatszerinti misszionáriusokká, vagy papokká lennének is.

A magyar érzés ébrentartását szolgálja még a magyar nyelvű református istenitiszteleteken kívül a magyar ifjak *énekkara* és két más egyesület is.

Ezek egyike főleg a theologusak önképzésére szolgál, tudniillik a „Bethlen Gábor Kör”.

A másik az irodalmi, szónoklati, történelmi magyar önképző-kör, melynek tagjai máshitfelekezeti akadémiái, vagy collégiumi tanulók is lehetnek, melynek tagja tehát a Lancaster városában tanuló valamennyi magyar diák. Ez a „Széchenyi Társaság”.

Az 1921—1922-ik évben csak 7—8 magyar diák volt még, 1923-ban 15, 1924-ben már 20, s e létszám azóta fokról-fokra nő.

Ha mindent végig gondolunk, talán csakugyan joggal tekintheti az amerikai magyar reformátusság a szívéhez legközelebb álló amerikai főiskolának a lancasterit, melyben legalább pár évet tölteni minden jobbmódú amerikai magyar szívesen küldi a fiát.

Sőt a szegényebbek is mindinkább megtehetik ezt. Mert stipendiumok is vannak már és

kereseti alkalmak is állanak a nagyobb diákok rendelkezésére, legációk, instructorkodás, szünidei tanítószolgák, nevelőségek, gazdasági munkák stb.

Hogy az összes épületek, háló, étkező és tornatermek, helyiségek a *modernségnek és az egészségügyi követelményeknek* mennyire megfelelnek, azt — Északamerikáról lévén szó — külön kiemelni nem is szükséges. Az angol-amerikai nevelés szellemében az is természetes, hogy Tóth Sándor paptanár lakása a magyar diákok otthonának központja, a tanár együtt lakik, étkezik a neveltjeivel. Minden második vasárnap estéjén családi otthonába gyűjti Tóth Sándor a magyar ifjakat házi istenitiszteletre, családias szórakozásra, hogy az otthon melegét érezhessék, muzsikáljanak, dalolgassanak, tréfálkozhassanak, s magukat a Tisza partjához képzelhessék vissza és megbeszéljék a szabadban teendő legközelebbi szalonna-sütéses kirándulásnak a tervét, meg a kezdődő magyar Múzeum továbbfejlesztésének mikéntjét.

Nem folytatom, mert attól tartok, még kivándorlásra csábítás bűnét olvassák fejemre... Pedig csak arra gondolok, miért van az, hogy amikor még Amerikában is ily előnyös helyzetet tudott kivívni magának a református magyarság szelleme és áldozatkészsége, miért oly bátortalan és bágyadt az idehaza? Miért, hogy minálunk régi főiskolák leépítéséről, jogiakadémiáink megszüntetéséről, a trianoni határokon túl meg középiskoláink halálvergődéséről, bezárásáról hallunk bánatos híreket?... Hiszen tudjuk a főokot. De mégis... mégis. Nem szabad megnyugodnunk. A szorongattatásunknak edzenie kell erőnket...

Dr. Gergely György.

Szovjetországban új orosz bibliakadás

jelenik meg közelesen Nuelsennek, a kiténő methodista püspöknek fáradozása gyümölcseként, aki többek közt azt is el tudta érni, hogy az új biblia matricáit a szovjetek állami nyomdájában készítik és innen fogják rendelkezésükre bocsátani az egyes vallásos társulatoknak, amelyek a bibliát kiadni óhajtják. Belföldi határtalan áldozatkészség és külföldi becsületes szolidaritás összefogva, még a bolsevizmus vörösén izzó vaskemencéjében is csodákat mivelhetnek az Igével és az Igéért!

A katolicizmus előnyomulása Németországban sok aggasztó tünet mellett sem tűnik fel végzetesen akútnak és könnyű diadalt ígérőnek, ha figyelembe vesszük azt a legutóbbi, a két egyház hivatalos adataiból kidolgozott áttérési statisztikát, amely szerint az 1920-tól 1924-ig bezárólag terjedt öt éves időköz alatt az egész Németország területén katolikusból evangélikussá lett 53,074 lélek, evangélikusból katolikusá 37,978 lélek, — tehát a *protestantizmus öt éves többlete 15,096 lélek*. Az *évenkénti* protestáns többlet is folyton növekvő tendenciát mutatott és 1924-ben volt a legnagyobb (3927). Az egyes tartományokat tekintve, Bajorország 1924-ben csaknem kétszerannyi, Szászország-

ban pedig sokkal több, mint háromszorannyi katolikus lett protestáns, mint mennyi protestáns katolikussá. Állandó veszteségei csak a Rajnatartományban és Badenben vannak a protestantizmusnak. A statisztika tudós összeállítója, Dr. Schneider, a kiváló Kirchenkunde-szakértő szerint a protestantizmus javára a közel jövőben még kedvezőbb eredmények remélhetők, még pedig a róm. hath. egyháznak a vegyes házasságok ügyében tanusított merev magatartása miatt. **ri.**

Különfélék

Az egyetemes konvent május 26-án kezdte meg üléseit. Dr. Baltazár Dezső püspök lélekemelő imádsága után gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnok mondott megnyitó beszédet, melyben megemlékezett az egyház nevezetes halottairól, köztük elsősorban Nagy Károly püspökről, kinek emlékét a konvent megörökíti. Majd Baltazár Dezső püspök üdvözölte elnöktársát, megemlékezve arról, hogy gróf Degenfeld József 56 év óta működik mint egyházunk munkása (1870-ben lett a dunamelléki egyházkerület jegyzője!), 42 év óta tagja az egyetemes konventnek és 30 év óta egyházkerületi főgondnok. A Konvent tagjai felállással adtak kifejezést a nagyérdemű főgondnok iránti tiszteletüknek s percekig tartó meleg ovációban részesítették. Üdvözölte a Konvent Makkai Sándor erdélyi püspököt s a Konvent tagjai sorában mint a dunamelléki egyházkerületből küldött új tagot: gróf Teleki Józsefet. Ezután a liturgiai bizottság előterjesztései következtek, Ravasz László püspök előadásában, majd a paróchiális könyvtári bizottság és a missziói bizottság előterjesztései következtek Forgács Gyula előadásában. Délután a bizottságok üléseznek. A gyűlés folytatásáról jövő számunkban adunk tudósítást.

A Sylvester-nyomda házavatása országosan ünnepies keretek között, válogatott gyönyörű közönség jelenlétében folyt le a hó 16-ikán Tabitót-faluban. A magyar református egyház lelki megújulásáért dolgozó és imádkozó nagyon sokak szíve dobog ez alkalomból áhitatos *igent* a Ravasz László püspök ihletett és igaz házavató szavaira: „A kezdet kicsiny volt, semminek látszott, de reáomlott a veritéknek és áldozatnak olaja, tündöklött rajta a fogadástételnek fényírása: az Úré az életünk, az Úré a vérünk, az Úré a gondolatunk. Így támadt itt ez a hajlék. Béthel ez is, mennyország-nak a kapuja és Istennek a hajléka.”

Az oláh kormány magyar hadiárva fiúkból janicsárokat nevel magának; lehet, hogy valamikor ellenünk fogják felhasználni ezeket a szerencsétlen, elrabolt magyar fiúkat...? Ügylátszik, a történelem megismétli önmagát.

A Református Igehirdető áprilisi száma a következő változatos tartalommal jelent meg: B. A.: Kedves Lelkészársaim! — Csendes óra. B. A.: Két szélsőség. — Igehirdetés. Vincze Elek: A megpróbáltatások. — Vincze Elek: A kísértések. — Incze Gábor: A siloámi torony. — Bocsor László: A nagy tény és nagy következtetés. — László Géza: A nagy mintakép. — Forgács Gyula: Konfirmációi beszéd. — Mirtse Árpád: Ábrahám. — Keresztes Sándor: Keresztelési beszéd. — Barcza József: Keresztelési beszéd. — Mészáros András: Esketési beszéd. — Barcza József: Temetési beszéd. — Fazekas Lajos: Isten örök irgalmassága. — Illusztrációk. — Gyülekezeti munka: T. Z.: Segédlelkész minden gyülekezetben. — Vincze Elek: Az egyháztagok fegyelmezéséről szóló törvénytervezet. B. A. Néhány szerény megjegyzés a fegyelmezési törvénytervezethez. — Könyvek: B. A. „Bizonyágtétel”.

Június hó 8-án lesz az ujságírósorsjáték főhúzása. A nagyszabású ujságírósorsjáték főhúzása, amelyen tíz vagon búza és egy négyülékes autó a főnyeremény, június hó 8-án lesz. Akinek még nincsen sorsjegye, okvetlenül vegyen, aki még nem fizette ki, siessen kifizetni, mert csak a kifizetett sorsjegyek vesznek részt a sok százmillió sorsolásban.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
1155—1926. szám.

Valamennyi lelkészi hivatalnak.

Felhívom, hogy a gyászos trianoni békekötés 5-ik évfordulóján, folyó évi június hó 4-én, pénteken délután 4 órától ½5-ig, tehát egy félóra hosszat a helyi egyházközség református templomának összes harangjait intó és emlékeztető jelül megszólaltatni s megelőzőleg május hó 30-ikán a délelőtti istentiszteleten a hősök emlékével kapcsolatosan hazánk szétदारabolásáról is megemlékezni. területi épségünk mielőbbi helyreállításáért és idegenbe szakadt véreinkért könyörögni szíveskedjék. Atyafiságos szeretettel, Debrecenben, 1926 május hó 28-ikán. **Dr. Baltazár Dezső**, püspök.

988—1926. sz. **Körlevél.**

Nagytiszteletű Esperes úr!

Egyházkerületi közgyűlésünk 148a—1926. sz. alatt hozott határozatában nyert meghagyás alapján felkérem Nagytiszteletedet, miszerint méltóztassék mindazokat a lelkészeket felhívni, kiknek lakóhelyén államrendőrség van, hogy egyéb belmissziói munkáik közé haladéktalanul vegyék fel az államrendőrség lelki és erkölcsi gondozásának, az ő hivatásuknak megfelelő módon való munkáját is.

WACHA tisztít, mos, fest férfi és női felső ruhát, inget, gallért, kézelőt Debrecen, Simonffy-u. 55.

Tájékoztatást szívesen nyújt — hozzáfordulás esetén — a debreceni egyház, ahol ebben a munkában világos irányítás áll ma már rendelkezésre. Arra is kérem Nagytiszteletet, hogy az ezirányú munkásságot minden évben számon kérni s arról közgyűlésünk elé, a szokásos őszi jelentés kapcsán, jelenteni méltóztassék.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 május 18.

Baltazár Dezső,
püspök.

1001—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Folyó május hóban tartott egyházkerületi közgyűlésünk 163. sz. alatt hozott határozatának utolsó bekezdése alapján felkérem, hogy az egyházközségi közgyűlés tartása alól felmentett egyházak névsorát a püspöki hivatalban leendő nyilvántartás céljából méltóztassék hozzám mielőbb felterjeszteni.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 május 11.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

1055—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

További eljárás kérésével közlöm a 151—1926. sz. alatt hozott egyházkerületi határozatot:

„A pénzügyi bizottság jelentése alapján közgyűlésünk a biztosítási díjakkal hátralékban maradt egyházakat, a gazdasági hivatal által az illetékes esperesekhez megküldendő jegyzék alapján szigorúan felhívja hátralékaik sürgős kiegyenlítésére.

Sajnálattal állapítja meg közgyűlésünk, hogy 78 egyház nem az egyházkerületünkkel szerződéses viszonyban álló biztosító intézetnél biztosított, minek következtében, a részesedési

járulék elmaradása folytán, egyházkerületünk mintegy 40 millió korona károsodás érte. Mi hogy egy ilyen tekintélyes összeget egyházkerületünk nem nélkülözhet, a másutt biztosító egyházaknak figyelmébe ajánlja és elvárja, hogy a biztosításaik után kerületünket megillető összegeket, a számvevő által egyházanként készítendő kimutatás alapján egyházkerületünk pénztárába be fogják fizetni. Egyszermind az egyházkerületet ért súlyos károsodásra történő komoly utalással felhívja őket, hogy biztosításikat az egyházkerületünkkel szerződéses viszonyban álló biztosító intézetnél eszközöljék.”

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1926 május 17.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

998/999—1926. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Tudomásul vétel és további eljárás kérésével közlöm egyházkerületi közgyűlésünk 148 e) és 148 h) sz. alatt hozott határozatait szözszerinti szövegükben a következőkben:

148. e) szám.

„Egyházkerületi közgyűlésünk 478—1925. sz. alatti határozatának II/2. pontjában elkötelezte az összes egyházmegyét és népesebb egyházakat arra, hogy a belmissziói lelkész munkaalkalmainak biztosítására hívják meg őt a saját körükbe. Belmissziói bizottságunk arra a lehetőségre gondolva, hogy az illetékes egyházmegyék és egyházak akár egy, akár más okból ezt az elkötelezést megtenni elmúlasztják és ezáltal a belmissziói lelkész kívánatos szolgálata nem érvényesülhet, a fenti közgyűlési határozatot azzal javasolja kiegészíteni, hogy a belmissziói lelkész is jogosítottassék fel arra közgyűlésünk által, hogy ott, ahol ezt jónak itéli, a saját elhatározásából is megjelenhessen,

**NEM REKLÁM,
HANEM VALÓSÁG**

TELEFON:

13-35.

6—52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR
DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAÁRÚHÁZÁBAN
PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) **szerezhetők be.**

ügy, hogy előre értesitse szándékáról az illetékes egyházhatósági személyeket, s velők kezdeményezhesse végezni szándékolt munkájának kellő előkészítését a gyülekezet kebelében. Azt reméli bizottságunk, hogy ezen intézkedés által a belmissziói lelkész munkaalkalma inkább kiterjed és inkább biztosítva lesz, természetesen csak úgy, hogy az így felhívott egyházak a belmissziói lelkésznek terve kiviteléhez legjobb igyekezettel segítséget nyújtanak.

Közgyűlésünk az előterjesztett javaslatot elfogadja s az egyházmegyék és az illetékes egyházak vezetőségeit ezen határozatunkhoz alkalmazkodásra nyomatékosan felhívja és elkötelezi.

148. h) szám.

„Belmissziói bizottságunk amilyen nagy lelki megnyugvással látja egyházkerületünk területén az eleven és életet szülő lelki munkák egyre jobban kibontakozó megindulását, úgy másrészt tudatában van annak is, hogy a várt és óhajtott egyházi megújulás valóra válásához még nem elegendő csupán csak a külső kereteit megjelölni a mi feladatainknak, nem elég határozattá emelni a ránk váró munkák szükségességét és ezek módjait, hanem itt legfőbbképpen szükséges dolog a megelevenítő Lélek birtokába jutni és ezzel győzedelmes harcra indulni az emberi élet egész területén, lánggra gyújtani minden egyes gyülekezetünkben a keresztyénység első századainak, valamint a reformáció korának teremtő erejű hitét; a lelkek és az egyházak élő Urának, a mi nagy Pásztorunknak vezetésével életre hívni a bűneiben, közönyösségében, keményszívűségében, a hitetlen világhoz való ragaszkodásban már-már halálra való nemzedékünket. Belmisszió bizottságunk jól tudja, hogy megelevenítő munkát sem kezdeni, sem folytatni nem lehet sikerrel a lelki világban pusztá parancsszóra, mert siker és áldás csak ott keletkezhet ezen a téren, ahol a munkásokat az Isten lelkének ereje indítja és vezeti minden dolgaik végrehajtásában. Jól tudja, hogy a saját erőtlenségünkkel, a világ romboló hatalmával, azzal a temérdek arcú bűnnel, amelyek a mi testvéreinket napról-napra jobban emészti és pusztulás felé viszik, hogy itt csak egyedül az isteni kegyelem által nyújtott és tőle elfogadott erővel, az isteni élet gazdag forrásaiból kiáradó hittel, szeretettel, engedelmisséggel, megszentelt étellel lehet csak szembemenni és a küzdelemben győzelmet remélni. Mindezeknek a forrását pedig csak buzgó imádkozások és az Ige erejének hűséges befogadása nyitja meg az alázatos keresők számára. Azért is bizottságunk szentséges munkánk kezdetén buzgó imádkozásokra, az Ige erejére való naponkénti támaszkodásra hívja

fel összes lelkipásztorainkat, tanítóinkat, presbitereinket. Lelkében érezze meg közülünk mindenki, hogy nem az emberek, hanem maga az Úr intézi hozzánk a megbízás eme szavait: „induljatok el, ne vesztegeljete!” Maga az Úr intézi hozzánk a felhívást, hogy a magyar népet, a református anyaszentegyházat a rettentés mélységből, a sivár, boldogtalan életből megmenteni, kiemelni, erőteljes, hívő, reménykedő, szeretetben gazdag életre segíteni induljunk el, bizván abban a Hatalmasban, aki előttünk járva, már meggyőzte a világot, — a mi Urunk, Jézus Krisztusban.

Közgyűlésünk a belmissziói bizottságnak hittel és szeretettel kifejezett ezen felhívását minden illetékeseknek odaadó figyelmébe ajánlja azzal a bizodalommal, hogy egyházkerületünkben tovább már nem lesz senki vonakodó, akadályok kövei előtt tétlenül megálló, vagy késedelmes, aki a ránéző kötelességeket hűséggel, örömmel nem teljesítené; és azzal a reménységgel is, hogy már a hozzánk legközelebb beérkező jelentések az egész egyházkerületben felpeszdlő új életéről, a lelki munkások nagy sokaságának Isten és emberek előtt való áldott munkáiról fognak örvendetes bizonyosságot tenni.

Atyafiságos szeretettel

Debrecen, 1926 május 17.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök

Okleveles menekült fiatal református tanítónő elmenne intelligens református családhoz, vagy papi házhoz elemi-, vagy polgári iskolás gyermekek oktatására, vagy elemi iskolához kiegészítő tanítónőnek. Megkeresések a föltételek megjelölésével: Református Lelkészi hivatal, Debrecen, Kossuth-u. 75. sz. alá intézendők.

Havi 1.500,000 kor. és stóla fizetéssel az iskolai év végéig való alkalmazásra ideiglenes kántortanítót keres a nagydobosi iskolaszék. Kötelessége a beteg tanító helyett a kántori- és III—VI. vegyes osztály iskolai vezetése körüli teendők ellátása. A szolgálatot elnyerni kívánó forduljon az Iskolaszékhez.

Nagydobos, 1926 május 15.

Mózes István,
ref. lelkész.

Pályázati hirdetés.

A mezőtúri református egyház pályázatot hirdet egy rendes férfitanítói állásra. Fizetése, lakbérére törvény szerint. Kötelessége egy, esetleg több osztály vezetése a tiszántúli egyházkerület tanterve szerint; belmisszió munkában részvétel.

Okmányokkal (oklevél, nem református képző-

Kun József késműves és műköszörűs, Debrecen, Széchenyi utca 1. sz.

ben végzeteknél vallástani képesítő, keresztlevél, összes- és esperesileg megerősített működési, kommun alatti magatartást igazoló, legújabb keletű orvosi bizonyítvány, házasságlevél) felszerelt kérvények Marjay Károly lelkész, iskolaszéki elnökhöz június 15-ig küldendők.

Menekültek, B. listások, tenor I. hangúak előnyben!

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

ügyis mint a TISZÁNTULI REF. EGYHÁZKERÜLET HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállítmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

7-52

Lelkészeknek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagoknak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi Elnökséggel történt megállapodás alapján külön kedvezmények.

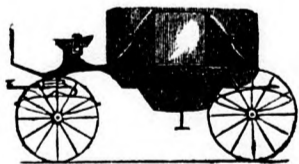
Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

Debreczeni István
órásmeister Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára

Riesz Henrik

kocsigyár

Debrecen,

Hatvan-u.

Kocsik minden alakban.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.

(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-HÁZ” megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913-53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Orsz. Kézművesipari Társulat versenyén a m. kir. korm. díszoklevelével kitüntetve.

FITTLERSÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokot,

iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt áráért
Árjegyzék ésköltségvetés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ” Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,

KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református árpoda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,

hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECEN, KOSSUTH-U. 9

VÁSZON—FEHÉRNEMŰ
és KELENGYE szaküzlet.

ALAPÍTÁSI ÉV 1831.

3—4

KIVALÓ ANYAGOK! — HATÁROZOTT ÁRAK

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FŐTÉR (SARJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélszerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáimért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a megrendelések hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előljárósága fiatal s. lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és meglegedését vívta ki. Ezért felkérem, szíveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, szíveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambícióju, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit öhajtuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Éppen azért öhajtanók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szíves üdvözléssel: *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szereztem.

Fogadja szép munkájáért az előljáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. *Ráduly János*, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazafias tisztelettel: *Eröss Lajos*, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó
összes vasárú
állandó nagy raktára.
Telefon 6.

MOST MEGJELENT könyvujjdonságok:

Csürös István: Pédának okáért	35,000.—
D. D. Hastie V.: A ref. gondolkodás alapelve	45,000.—
Hastings: A mintakép (50 gyermek predikációk)	50,000.—
W. Heins: Református dogmatika	175,000.—
Lévay Z.: Egyházi beszédek V-ik kötet	62,500.—
Dr. Makkay S.: Az erdélyi ref. egyházi irodalom 1850-től napjainkig	17,500.—
„ Ird meg, amiket láttál	55,000.—
„ Megszóllálnak a kövek	35,000.—
„ Öntudatos kálvinizmus.	25,000.—
Musnai L.: Az Újszövetség történeti ismertetése	65,000.—
„ A magyar biblia története.	15,000.—
Ravasz László: Az emberi élet útjának felén	112,500.—
Révész Imre élete 2826—1881	100,000.—
„ Mennyei nász dal (esketési beszédek)	25,000.—
Stalker J.: Fájdalmak embere	77,000.—
Vásárhelyi J.: Bizonyágtétel	125,000.—

UJDONSÁG! ♦♦♦♦♦ MOST JELENT MEG!

Méliusz Kis Könyvtára
vasárnapi olvasmányok gyűjteménye.

Szerkeszti: **Uray Sándor**, debreceni református lelkész.

1. szám. Uray S.: Tudod-e mit olvasol? K	5,000.—
2. „ — Nők az egyházban	6,000.—
3. „ — A keresztyén jellemről	6,000.—
4. „ Zih Sándorné: A láthatatlan Isten—Idegenben (két kis elbeszélés)	5,000.—
5. „ Amikor Nagy Péter uram nem ment el a gazdakörbe	4,000.—
6. „ Uray S.: Gonosz Pista bűjtöt tart	4,000.—
7. „ — Nagy Jóska tenyerest kapott	4,000.—
8. „ Fekete János: Életiskola	4,000.—
9. „ Solymosi József: Két világ	5,000.—
10. „ Makay Lajos: A pokol udvari szállítója	5,000.—
A 10 füzet együtt K 45,000.—	

A LEGSZEBB KONFIRMÁCIÓI AJÁNDÉK

Dr. ERDŐS KÁROLY:

Az én vallásom című kis könyvecske. Ára papírkötésben	K 7,000.—
„ vászonkötésben (elfogyott)	„ —
Fohászok, kivonat Az én vallásom című könyvecskeből	1,500.—
Konfirmációi emléklap, kicsi K 500.—, nagy	1,000.—
Konfirmációi anyakönyv, 1 iv	2,100.—

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”
könyvkereskedésben,

Debrecen, Ferenc József-út 26.